EERSTE JAAR — NUMMER 14 | 30 CT. PER NUMMER | ZONDAG 2 OKTOBER 1927

Heeft Vlaandren in arduin
zijn groot geloof geschreven,
in kerken zonder tal
tot aan de lucht verheven,
't heeft in der vaadren spraak
op blijvend perkament
er zijn eenzelvigheid
als natie afgeprent!
Lod. de Koninck.

DE MANDELGALM

KATHOLIEK-VLAAMSCH-NATIONAAL WEEKBLAD VOOR ISEGHEM EN OMLIGGENDE

AANKONDIGINGEN
1e blad en tusschen stadsnieuws: 1 fr. de regel — 3e en 4e blad en aanbevolen huizen: 0.75 fr. — Notarieele: 0.50 fr. — 10 °/o korting per 100 regels, 25 °/o per 500, 50 °/o per 1000.

INSCHRIJVING OP ALLE POSTKANTOREN
Een jaar: 15 fr. 6 maand: 8.00 fr.
3 maand: 4.00 fr. Buitenland: 25.00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22 ISEGHEM
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. nr 2024.66.

Alle mededeelingen moeten ten laatste den Donderdag avond voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

WARD HERMANS komt !! op Maandag 10 October te 7 uur 's avonds in 't Vlaamsch Huis spreken over het leven der houthakkers in de wouden van de Orne en Fresnes. Te dier gelegenheid trekt hij het houthakkerspak aan. Vlamingen allen er heen!

Katholieke Actie

In een vorig artikel hebben wij onze vreugde te kennen gegeven, omdat er ook in Vlaanderen meer en meer wordt gesproken en geschreven over Katholieke Actie; omdat Kardinaal van Roey in zijn naam en in naam van alle bisschoppen van 't land alle katholieken oproept om zich te scharen rond Christus-Koning, opdat in de maatschappij de katholieke geest meer zou indringen; in de mate immers dat de menschen katholiek zullen denken en voelen, in die mate zal er vrede en vooruitgang te vinden zijn.

Men is echter in de laatste tijden veel te veel gaan denken, dat het genoeg was de menschen hun belangen te verdedigen om ze te winnen voor de Kerk. Vandaar bij ons de standenorganisatie. De Kerk heeft in ons land gedacht door die organisatie, door het behartigen van ieders stoffelijke belangen, de afgedwaalden terug tot haar te krijgen of ten minste allen verderen afval te stremmen.

« Standenorganisatie » is zeker goed als zij ruim opgevat wordt en niet wordt « klassenstrijd ». Maar standenorganisatie is nog geen katholicisme. Dat de Kerk ook die groepeeringen steunt, die in 't leven geroepen werden om meer rechtveerdigheid te doen geworden in de maatschappij, dat verstaat zich maar al te wel. De Kerk echter is niet hoofdzakelijk daargesteld om de stoffelijke belangen der menschen te dienen, wel echter om de eeuwige te behartigen. En als de Kerk zich te veel verbindt aan wat men noemt standenorganisatie, dan helpt zij de gedachte verscherpen, als zou in dit leven alles maar belangenkwesties zijn.

Daarbij komt echter ook nog, dat bij ons de standsorganisatie uitgebaat wordt voor een politieke partij. En de Kerk heeft geen brevet van onfaalbaarheid van haar stichter gekregen in zake politiek. Dat is zeker wel de slechtste kant van de standenorganisatie, dat zij in ons land doet aan politiek. In Holland b. v. hebben de Bisschoppen dat ingezien en vakbonden en standsorganisaties mogen aan geen kiesbedrijvigheid doen.

Men zal misschien opwerpen dat hier de kiesvereenigingen ook buiten de standsorganisatie staan. Dit is echter enkel maar in schijn... Die dit niet ziet, is stekeblind. De standsorganisatie is er bij ons enkel om de politiek. Die 't anders zegt, spreekt in de woestijn.

De Paus heeft het groot gevaar ingezien als de Kerk in een land zich gaat inbeelden dat haar hoofdtaak ligt in te doen aan standsorganisatie en nog wel aan verpolitiseerde standenorganisatie. Daarom heeft Hij alle bisschoppen opgeroepen om die baan te verlaten en weer in te zien, dat zij door Christus aangesteld zijn om de menschen te groepeeren om wille van hun eeuwige belangen en vooruit te treden met de eeuwige waarheden.

Ook in onze moderne tijden is de zuivere leering van Christus nog machtig genoeg om de menschen te winnen en dient er niet gewerkt met omwegen nl. langs de belangen van de menschen om en nog vele min langs de politiek om.

De Paus wil, dat de Kerk ook de menschen die buiten de standenorganisatie en de standenorganisatie-politiek staan, oproept om ze te doordringen van meer godsdienst. De priesters moeten beginnen doen aan zuivere Katholieke Actie en hoeven er vóór alles voor te zorgen, dat geen Katholieken omwille van hun politieke overtuiging uitgesloten worden van den weldoenden invloed der Katholieke Actie.

In ons eerste schrijven hebben we een zekere vrees laten blijken, dat 's Pauzen inzicht bij ons niet worde verwezenlijkt.

Inderdaad.

Men beweert b. v. dat de Kajotters (K. A. J. Katholieke Arbeiders Jeugd) bedoeld zijn als een jeugdorganisatie volgens de nieuwe richting van onzen H. Vader met als doeleinde zuivere Katholieke Actie. Maar de Kajotters zijn overal aangesloten bij het partijpolitische werkersverbond, hebben hun vergaderingen in de gildelokalen, staan onder den invloed van politieke vereenigingen, stellen zich onder de bevelen van politieke leiders. En volgens 't woord van den Paus en van onzen Aartsbisschop moeten alle groepeeringen van Katholieke Actie los staan van gelijk welke politieke invloeden. Dat is niet ernstig en als de Kajotters denken gansch de Katholieke werkersjeugd te kunnen groepeeren, dan zijn ze mis. Te veel jongens, zien te wel in, dat de Kajotters niet los staan van alle politieke invloeden en daarom dan ook blijven ze ten achter. Aan wie nu nogmaals de schuld? Aan die jongens? Neen, maar aan de misvormde mentaliteit van zekere geestelijkheid die sinds jaren zoo in het politiek leven hebben gestaan, dat zij niets meer kunnen inrichten of 't moet ten bate komen van hunne politiek. Ik wenschte dat ik den bal missloeg... maar dan zou ik vragen, dat de inrichters en geestelijke leiders van Kajotters zoo ver zouden gaan staan van 't werkersverbond en politieke gildenhuizen, dat wij niet meer moeten vreezen voor politieke achterdoeleinden.

Ten andere, zoolang nogmaals, dat zekere geestelijkheid zich het recht zal toeëigenen voor alle katholieken slechts één Katholieke partij als de Katholieke partij op te dringen, kan geen spraak zijn van Katholieke Actie naar den zin van den Paus.

In Vlaanderen wil de geestelijkheid het recht opeischen om, wie niet voor de een Katholieke staatspolitieke partij is, als Katholiek te doodverwen. En de Paus verklaart dat politiek meeningsverschil geen reden mag zijn om iemand uit te sluiten uit de Katholieke Actiegroepeeringen. Men zal dus eerst moeten ophouden doodzonden te maken, waar geen doodzonden te vinden zijn. Want zoolang die toestand blijft, zullen noodzakelijk een groot aantal levenden — ten onrechte als dooden aangeschreven — niet aangenomen worden in de Katholieke Actie. Zoolang dit echter zóó is in Vlaanderen kan er geen Katholieke Actie opbloeien zooals het de Paus nochtans uitdrukkelijk verlangt.

God betere het!

Naschrift. — In onze bijdrage hebben we met opzet gesproken van zekere geestelijkheid. Het ware immers onrechtveerdig alle geestelijken aan te wrijven, dat zij steeds in hun werking politieke doeleinden op 't oog hebben en een soort politieke agenten zijn. Velen onder hen zijn beslist tegen die inmenging van geestelijken in de politiek en betreuren dat zoo dikwijls, politieke banbliksems zelfs van af den predikstoel moeten afgeslingerd. De priesters, die met zulke gedachten bezield zijn en zich liever niet met zulke gedachten bezield zijn en zich liever niet met politieke éénpartijdigheid bezig houden, worden dan ook geklasseerd en zoo is 't dat voor ons aller oog de gansche geestelijkheid schijnt te zijn in dienst eerst en vooral van de staatskatholieke partij, in plaats van boven alle partijbelang; eerst in dienst te staan van God en godsdienst.

Dat alleen dat de Paus zijn priesters oproept eerst te doen aan Katholieke Actie, is reeds een bewijs, dat het huidige stelsel en hun handelwijze valsch is.

DE H. FRANCISCUS VAN ASSISIE ONTVANGT DE KRUISWONDEN
(Feestdag 4 Oct.)

Kerkelijk Nieuws

PAUZELIJKE MAANDINTENTIE

Opdat de harten der geloovigen dieper doordrongen worden van den geest des geloofs.

KERKELIJKE KALENDER

2 Z. 17e Z. na Sinxen, semid. — 3 M. H. Piatus, mr., semid. — 4 D. H. Franciscus van Assisië, b., dup. maj. — 5 W. H. Remigius, bb. semid. — 6 D. H. Bruno, b., dup. — 7 V. O. L. V. van den Rozenkrans, dup. 2 cl. — 8 Z. H. Birgitta, wed., dup.

EVANGELIE VAN DEN ZONDAG

(Mattheus, 22, 34-46)

In dien tijd kwamen de Farizeën tot Jezus en een hunner, een wetgeleerde, vroeg om hem op de proef te stellen: Meester, wat is het grootste gebod in de Wet? Jezus zeide Hem: « Gij zult den Heer uwen God beminnen met geheel uw hart, met geheel uw ziel en geheel uw verstand. » Dit is het grootste en eerste gebod. En het tweede is daaraan gelijk: « Gij zult uw naaste beminnen als u zelve. » Aan deze twee geboden hangt geheel de Wet en de Profeten. Terwijl de Farizeën bij elkander waren, vroeg Jezus hun: Wat dunkt u van den Christus? Wiens zoon is Hij? Zij zeiden: Van David. Hij zeide hun: Hoe noemt dan David in den geest Hem Heer, waar hij zegt: « De Heer heeft gesproken tot mijn Heer: Zit aan mijn rechterhand, totdat Ik uw vijanden U tot voetbank stel. » Indien David Hem dus Heer noemt, hoe is Hij dan zijn zoon? En niemand kon Hem een woord antwoorden, en niemand durfde Hem van dien dag af meer ondervragen.

VLAAMSCHE KALENDER

Zondag, 2 Oktober, H.H. Engelen Bewaarders. 1857. Geboortedag van M. T. Steyn, oudpresident der Transvaalsche Republiek. — Maandag, 3 Oktober, H. Gerardus. 1893. Eerste voorstelling der Vlaamsche Opera te Antwerpen. — Dinsdag, 4 Oktober, H. Franciscus van Assisië. 1669. Rembrandt overlijdt. — Woensdag, 5 Oktober, H. Placidus. 1568. Prins Willem I trekt met een leger over de Maas. — Donderdag, 6 Oktober, H. Bruno. — Vrijdag, 7 Oktober, O. L. V. v. d. Rozenkrans. 1924. Johan Kesler, medestichter van het alg. Nederl. Verbond, overlijdt te Brussel. — Zaterdag, 8 Oktober. H. Brigitta.

Huismoeders Vlaamsche Nationalisten

vooraleer uwe aankoopen te doen, overziet onze aankondigingen ! ! !
Richt U tot onze aankondigers !

EEN VUILBLIK

In een harer uiterst zeldene oogenblikken van helderziendheid, heeft die oude verdwaasde « Mandelbode » ons jeugdig blad, « De Mandelgalm » een vuilblik genoemd.

Voorwaar dat is een mooi gevonden naam en was het mijn doens, ik stelde hem als een titel boven elke aflevering van ons blad.

Wat is immers een vuilblik?

Een vuilblik is een allernuttigst stuk huisraad, dat in iedere deftige huishouding wordt aangetroffen en iedereen weet tot welke uitstekende diensten het wordt gebruikt.

Een huis waar men niet voortdurend, ijverig en zorgvuldig het vuilblik hanteert, zal vergaan in het stof en in het vuil; maar waar men dit wél doet zal het huis netjes zijn en aangenaam, want het vuilblik is een werktuig voor orde en properheid in onze woningen.

Een stad is ook een groot huis, een woning voor ons al te samen. Ook daar valt voortdurend stof en vuilnis.

Daarom is daar ook een vuilblik noodig en degenen die het onverpoosd en handig weten aan te wenden, mogen wij voorzeker aanzien als zeer verdienstelijke mannen want voortdurend zorgen zij er voor, dat onze goede stede, dit groote huis van ons allen, steeds proper blijft en net en aangenaam om er te wonen.

Bedenkt eens wat er zou gebeuren indien er geen vuilblik bestond om onze stad rein te houden.

Welhaast zou alles overdekt zijn met het staatskatholieke stof der leugen, alles zou beklad worden met het slijk van het machtsmisbruik, alles zou bekletst worden met de vuilnis van den christelijken broodroof, alles zou bezwadderd worden met den drek der gewetensverkrachting.

Bedenkt vooral eens wat een onnoembare vuilnis er zou kleven op onze stad, iederen Zaterdag na het verschijnen van « de Mandelbode » indien er daar geen vuilblik was waarmee men alles weer kan proper maken!

Want tante « Mandelbode » is oud, och arme, en kinds geworden, en zij kan zich niet meer proper houden.

Het ware natuurlijk beter voor alleman kon men haar een bunsel aan doen, maar dan zou ze weer de stad overhoop zetten en bleetend schreeuwen dat wij geen eerbied hebben voor 't gezag.

TYL.

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

Naamlooze Vennootschap
MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
Wetstraat, 84, BRUSSEL
Bijbanken: Antwerpen & Kortrijk
Agentschappen: Brugge, Crombeke, Harelbeke, Moeskroen, Poperinghe, Thielt.
FONDSENBANK MAAKT DEEL UIT VAN DE GROEP FONDSENBANK-HANDELSBANK-NOORDSTAR. — KAPITAAL EN RESERVEN: VIJFTIG MILLIOEN FRANK.
Bijhuis te ISEGHEM
Marktstraat, 49

LOURDES

Dit jaar als voorgaande jaren, zijn weerom machtig veel bedevaarders naar verre Lourdes gereisd.

Niemand kan beschrijven wat voor een deugd men er aan heeft, in dit zalig oord van Maria enkele dagen te vertoeven en zijn ziel wel te doen in stille onderhandeling en gemeenschap met onze beste Moeder des Hemels.

Wie naar Lourdes gaat enkel en alleen voor het mooie van de streek; zelfs wie naar Lourdes gaat met de bijbedoeling, wijl men er is, ervan te profiteeren om alle merkwaardigheden van den omtrek te gaan bezichtigen: Pic du Jer, Cauterets, Gavernie, Grottes de Betharam, enz.... proeft niet de hemelsche zoetheid en de rustige vrede, die O. L. Vrouw in de harten van haar trouwe dienaars uitstort.

Men moet er heengaan uit echte liefde tot de Moedermaagd, en de enkele dagen, dat men er vertoeft, opvatten als dagen van ingetogenheid en gebed. Dan voelt men zich te Lourdes in nauwe aanraking met Maria, en het wonder, dat Bernadette ten deel viel, herhaalt zich: men staat er als werkelijk voor de hemelsche koningin.

Uren en uren kan men er geknield liggen, de handen gevouwen en de oogen op Haar gericht, zonder dat de lippen eenig gebed prevelen... maar men voelt dat men er toch bidt — een veel verhevener gebed als gewoonlijk — en dat men als nooit te voren Haar aangenaam is.

Als ge naar Lourdes gaat, maakt er toch geen pleziertochtje van. Gaat niet naar Lourdes als toeristen, maar als kinderen van Maria. En als ge er zijt, laat u niet verstrooien door de vele winkels en bazars die er zijn; verbeuzelt toch geen halve dagen in winkels afloopen; laat u ook niet te veel beïnvloeden door auto-garagisten, die u zullen komen aanbieden allerhande uitstapjes te maken, maar weest ervoor bezorgd, dat het uitstapje dat ge er maakt toch niet al uw attentie en aandacht opslorpt.

Deze zijn enkele raadgevingen, die ik wil geven aan hen die eensdaags naar Lourdes zullen reizen, omdat ik ondervond hoe Maria, onze goede Moeder heel anders omgaat met hen, die naar Lourdes gaan eerst en vooral om Haar dan met anderen die eerder naar Lourdes gaan om te reizen.

* * *

Hier volgt nu een statistiek over het jaar 1926, die ons aantoont welke massa katholieken telken jare Maria gaan groeten in haar gebenedijd genadeoord.

Niettegenstaande de steeds stijgende prijzen voor de reis- en verblijfkosten, is sedert het einde van den oorlog het getal bedevaarders naar Lourdes onafgebroken jaar op jaar aangegroeid. Volgens de officieele statistieken zijn in den loop van 't jaar 1926 meer dan 12.000 zieken naar Lourdes overgebracht geworden. Men heeft 42 duizend mannen en 120.000 vrouwen gehad om zich te baden in 't mirakuleus water nevens de grot.

Verleden jaar heeft men 200.415 Fransche pelgrims geteld, waarvan 't grootste getal kwamen uit de streken Rodez, Rijssel en Lyon.

Ook het getal vreemde bedevaarders is merkelijk gestegen. In 1912 telde men er 43.396; in 1926 kwamen er 78.645.

Deze cijfers geven maar de bedevaarders op die naar Lourdes gekomen zijn met officieel ingerichte bedevaarten. Maar hoeveel gaan niet naar Maria's geliefkoosd oord afzonderlijk of in kleine groepen los van officieel georganiseerde bedevaarten?

Verleden jaar zijn 5 Kardinalen, 150 aartsbisschoppen en bisschoppen te Lourdes geweest. 51.000 H. Missen werden opgedragen en een millioen communies uitgereikt in Lourdes heiligdom zonder de missen en communies te rekenen in de verscheidene kerken en kapellen van stad.

Abonneer op « De Mandelgalm »

Stadsnieuws

HET WINTERUUR. — De zomertijd is uit met 1 October.

In den nacht van heden Zaterdag en Zondag komt de wintertijd in voege.

Alle uurwerken worden heden nacht tusschen 12 en 1 uur voor een uurtje stilgelegd.

APOTHEKERSDIENST. — 's Zondags is er maar één apotheek van stad open. Apotheker van dienst: Fl. Laleman, Brugstraat.

NIJVERHEIDSSCHOOL. — Schooljaar 1927-1928. — De Burgemeester en Schepenen der stad Iseghem, het beheer en bestuur der Nijverheidsschool hebben de eer het publiek kenbaar te maken dat de opening der leergangen binnen de Nijverheidsschool voor het schooljaar 1927-1928 volgens uurrooster hierbij.

Hernemen:

De voorbereidende en Bedrijfsleergangen: op Maandag 3 October, stipt om 6 uur 's avonds.

De lessen van Handelswetenschappen: op Dinsdag 4 October stipt om 6 uur 's avonds.

De lessen van Engelsche taal: op Woensdag 5 October, stipt om 6 uur 's avonds.

De lessen van Duitsche taal: op Maandag 3 October, stipt om 6 uur 's avonds.

De lessen van Stoomtuigleiding en Electriciteit:

De lessen van versiering, hout en marmer schilderen: op Zondag 9 October, stipt om 8 uur voormiddag.

De algemeene inschrijving voor gewezene en nieuwe leerlingen zal plaats hebben op Zondag 2 October binnen de Nijverheidsschool, van af 9 u. tot 12 u. en van heden af bij den Bestuurder, Vanden Bogaerdelaan, Nr 11.

De verworven diplomas zullen bij de inschrijving aan de laureaten overhandigd worden. Tezelvertijde bekomen de gewezene leerlingen hunne opgemaakte teekeningen terug, min één der bijzonderste stukken, om gedurende 't schooljaar 1927-28, te dienen in de afzonderlijke schooltentoonstelling.

Bemerking. — De leergangen van handelswetenschappen en stoomtuigleiding, zullen in één jaar volkomen afgehandeld worden.

Deze van Engelsche en Duitsche talen: in twee afzonderlijke afdeelingen.

Vrouwelijke leerlingen worden toegelaten voor de leergangen van Engelsch, Duitsch en Handelswetenschappen.

Al de leerlingen worden kosteloos onderwezen, vooruitziende ouders zullen zorgen dat hunne kinderen er van genieten.

Er wordt vereischt dat de leerlingen minstens dertien jaar oud zijn, kunnen lezen, schrijven en rekenen.

Aan de ouders der scholieren van den vierden graad, of aan hun leerplicht voldaan hebbende, wordt vriendelijk herinnerd, dat het volgen der leergangen binnen de nijverheidsschool, voor hunne kinderen van aller nut is.

Op het aandringen zelf, van 't hooger toezicht, steunt men op het noodzakelijke zooveel mogelijk te kennen, daarom hernemen ook de lessen van Duitsche taal en de nieuwe leergangen van versiering, teekenen, hout- en marmer schilderen, waartoe bevoegde leeraars zich ten dienste stellen, indien veel goede leerlingen er van genieten willen.

Namens den Beheerraad,
De Bestuurder, Karel Laloo.

VAN KOUDE GESTORVEN

Jaarlijks bezwijken duizenden menschen door de koude. Daarom, zorgt op tijds voor uwe winterkleedij en wendt U tot het gekend huis

F. VANHAUWAERT-DEMEURISSE

Ommegangstraat 9F, ISEGHEM

Groote keus van sargiën, onderbroeks, mans-, vrouws- en kinderkousen, sjarpen en alle winterartikels.

Alsook lakens, kiels, schorten en alle ondergoed.

Genadige prijzen Verzorgd werk

KWADE TONGEN — Onder dezen titel schrijft een gildepietje in « De Volksmacht » dat de Nationalisten in de Wantje Pieterstraat een blauwtje opliepen en aldaar de menschen met allerhande leugens opruien. Alzoo legt hij ons ten laste, dat wij de leugen hebben verspreid als zouden die menschen hun bouwpremie moeten teruggeven of dubbel lasten betalen.

Wie in de Wantje Pieterstraat 'n blauwtje opliep zijn niet de Nationalisten, maar wel de bewoners, die door de schuld der Gildepietjes duizende franken mogen betalen voor kalsijsteenen.

Betreffende die leugen rond de bouwpremie verteld, meent een onzer vrienden te weten, dat die leugen door de Gilde uit haar duimen wordt gezogen, om daarin 'n gelegenheid te vinden de Nationalisten van leugen en opruiing te beschuldigen, en inderdaad in zulke practijken zijn de beroepspolitiekers nog al t'huis.

Wat er nu ook van zij, wij dagen al de voornaamste Gildepietjes uit te zeggen in welk nummer van ons blad die leugen werd geschreven en door welke vooraanstaande of verantwoordelijke Nationalist hij werd rondgevent, en we wedden dat de schrijver uit De Volksmacht nu zijn kop tusschen zijn pluimen zal steken en van pijken gebaren.

ALLE SLACH VAN BRUIKBARE KISTEN TE KOOP BIJ J. VERSTRAETE, ROUSSELARESTR., RECHTOVER 'T KERKHOF ALHIER. 9-10-27

— Wij ontvingen volgend schrijven van de « Iseghemsche Bouwmaatschappij »:

Mijnheer de Uitgever,
van « De Mandelgalm »
I/S

Het artikel « Een armtierige redeneering » verschenen in « De Mandelgalm » van 25sten dezer, waarin de rekeningen der Iseghemsche Bouwmaatschappij ontleend worden, heeft voor strekking voor te stellen dat de Maatschappij fabelachtige winsten verwezenlijkt. Om te vermijden dat uwe lezers zich hierover een valsch denkbeeld vormen, moeten wij de volgende terechtwijzing doen:

De buitengewone reserve op verkoop huizen van fr. 120583.75 waarvan gij gewag maakt, komt uitsluitend voort van toelagen op verkoop van huizen, die de Staat tot hiertoe verleende aan de bouwmaatschappijen. Deze toelagen, na aftrek van de Staatspremie van fr. 2500., die aan de koopers toegekend wordt, moeten volledig in reserve ingeschreven worden.

Deze reserve vermindert onze finantieele lasten tegenover de Nationale Maatschappij. Het is dank aan deze ontlasting dat wij er in geslaagd zijn, eenen kleinen intrest uit te keeren aan de aandeelhouders, die door hunne inschrijving mogelijk gemaakt hebben dit werk van hoog sociaal nut tot stand te brengen. Deze intrest heeft beloopen: voor de twee eerste dienstjaren: niets; voor het derde dienstjaar: 3% van het gestorte kapitaal; voor het vierde dienstjaar: 4 % van het gestorte kapitaal.

De openbare besturen die hunne inschrijving boven het opgeroepen deel van het kapitaal volledig gestort hebben, alsook de Nationale Maatschappij aan dewelke wij fr. 900000 schuldig zijn, ontvangen eenen intrest van 2 % 's jaars.

Wij moeten er bij voegen dat de buitengewone reserve nooit aan de aandeelhouders kan te goede komen, zelf niet bij gebeurlijke ontbinding der Maatschappij.

De huizen worden nagenoeg aan den kostenden prijs verkocht. Het bouwen der huizen in de Wantje Pieterstraat hebben wij bespoedigd, om den woningnood te keer te gaan en om eene groote verhooging in de bouwprijzen, die op dit oogenblik onvermijdelijk bleek, aan de koopers te ontsparen. Op deze wijze hebben de belanghebbenden hunne woning in gunstige voorwaarden kunnen aankoopen. De tijd ontbrak daarbij om eerst deze straat te kalsijden; ware dit werk uitgevoerd geweest, dan zou de verkoopprijs der huizen natuurlijk met het kosten van kalsijden verhoogd geweest zijn.

De hoekperceelen van dezen bouwgrond, die voor het bouwen van werkmanswoningen min geschikt zijn, hebben wij tot den verkoop voorbehouden. Het is toch klaar dat wij deze perceelen aan de handelsweerde moeten verkoopen. Het gezond oordeel alleen zegt dat wij grond, die dertig frank weerd is, aan bijzonderen niet aan zeven of tien frank kunnen afstaan. Moesten wij zulke dwaasheid begaan, dan zoudt gij aan uwe beknibbelingen vrije lucht kunnen geven en ons met recht kunnen beschuldigen de gelukkige koopers van zulken grond op schandalige wijze te bevoordeeligen. — De winst die op deze perceelen verwezentlijkt wordt, komt natuurlijk te goede aan ons sociaal werk, waaraan wij zoeken verdere uitbreiding te geven.

Wij aanzoeken U, Mijnheer de Uitgever, krachtens de wet, dit schrijven als antwoord op uwe artikels van 11n en 25n dezer in « de Mandelgalm » over de Iseghemsche Bouwmaatschappij, in uw eerstkomend nummer op zelfde plaats en in zelfden druk op te nemen.

Hoogachtend,

Namens den Beheerraad der Iseghemsche Bouwmaatschappij: De Zaakvoerder, Em. Staelens; De Voorzitter, R. Holvoet.

N. v. d. R. — Het is met een werkelijk genoegen dat wij bovenstaande mededeeling opnemen. De maatschappij bekent dus dat wij op eene onberispelijke manier hare rekeningen ontleed hebben. Wij stellen dus vast, dat aan onze lezers niets anders dan de waarheid over deze zaak medegedeeld werd.

Wat de maatschappij met hare reserven uitsteekt of waar die reserven naartoe gaan, heeft voor ons, die geen aandeelhouders dier maatschappij zijn, geen belang. Wij hebben die reserven bestatigd en danken de maatschappij die er aan gehouden heeft onze bestatiging te bevestigen.

Vraagt aan uwen winkelier de Vlaamsche chicorei
MOKA!
't Is de beste!

Wij ontvangen volgend schrijven:

Mijnheeren,

Mogen wij U beleefd verzoeken de goedheid te willen hebben, onderstaande afschrift in uw blad van Zondag aanstaande te willen opnemen. Ziehier:

« Iseghem den 25 Sept. 1927.

« Aan de achtbare heeren Burgemeester, Schepenen en Gemeenteraadsleden der stad Iseghem.

« Waarde Heeren,

« Daar wij inwoners der Wantje Pietersstraat, « in zitting van den gemeenteraad van 31-8-'27 « laatstleden getuigen geweest zijn van de be« sluitselen uwer meerderheid, waardoor wij ver« moeden spijts alles de slachtoffers te zullen « zijn van het vernieuwd kalsijreglement, nemen « wij de vrijheid U volgende mededeelingen te « doen:

« 1. Daar wij zelf onze persoonlijke rechtstreek« sche schulden niet kunnen afdragen en wij ge« dreigd worden op eigen kosten ten bate van de « algemeenheid eene kalsijde te moeten bekos« tigen, vragen wij U om ons enkel voetpaden « te geven op onze kosten; karren, wagens, autos « en motos gebruiken wij niet en als die buiten « onze straat blijven, zullen zij onze kinderen « niet overrijden.

« 2. Wij ondergeteekenden dragen zelf de « volle verantwoordelijkheid van ons schrijven « en niet een Bourgeois of een Depoorter. Wij « kennen beter dan gelijk wie anders, onze fi« finantiëele nooden en durven U vragen onze « rechtveerdige betrachting in geen de minste mate « met fronters politiek te vermengen a. u. b.

« 3. Wij denken ook niet te moeten vergeleken « worden met barons of andere groote eigenaars. « Wij hebben trouwens geen gronden die wij voor « goudstukken kunnen verkoopen gelijk zij, maar « hebben door den nood gedwongen, een huis aan« gekocht voor eigen gebruik: dus niet om er « goudstukken van te maken.

« 4. Niettegenstaande wij in de algemeene on« derhoudskosten van stad gelijk waar wij ge« woond hebben, hebben meebetaald; vragen wij « toch niet aan de algemeenheid onze kalsijde « te helpen betalen, op voorwaarde, dat wij ook « geen verplichtingen opgelegd worden, tegen« over de algemeenheid (werkersvolk gelijk in « Wantje Pieterstraat kan er best tegen van in « den modder te ploeteren).

« 5. Zou ons gemeentebestuur wellicht niet be« sluiten dat wij den helft van ons huis afstaan « ten bate der algemeenheid? Zou de bouwmaat« schappij in de toekomst niet beter doen (ten « bate van de algemeenheid) hare huizen te ver« koopen aan jongmans van rond de 40 jaren, in « plaats van aan vaders van families?

« 6. Zou ons gemeentebestuur ons willen toe« laten van zoohaast het vernieuwd reglement in « toepassing komt: omhalingen te doen bij de « beste ingezetenen onzer stad voor de slacht« offers van het vernieuwde kalsijreglement?

« Deze onze bedenkingen moesten wij aan Ued. « voorleggen, na al de kwaadwillige kwispelin« gen in de gemeenteraadszitting van 31-8-'27 « tegen ons uitgekraamd.

« Gelief te aanvaarden, Waarde Heeren, de « verzekering onzer hoogachting.

« Voor en namens de bewoners der Wantje « Pietersstraat. Enkele van hen,

« A. Samyn, J. Commeyne, Dejaegher J., C. « Rousseau, C. Duyck.

« Hopende, Mijnheeren, dat U aan onze vraag « zult willen voldoen, bieden wij U met onzen « dank op voorhand, de verzekering onzer hoog« achting.

« Voor en namens de bewoners der Wantje « Pietersstraat. Enkele van hen,

« A. Samyn, J. Commeyne, Dejaegher J., C. « Rousseau, C. Duyck. »

B. W. — Zelfde tekst wierd ook ter opname gezonden aan « De Ontwaking » en « De Mandelbode ».

Uit onze Inrichtingen

SPAARKAS — Een zoo snelle vooruitgang in minder dan een maand tijd, hadden we zeker niet verwacht. Het ledental groeit dapper aan bij iedere zitting. Dit weze een les en een voorbeeld aan diegenen die nog aarzelen, en die niet inzien dat het in hun eigen belang is, hun geld in hun eigen inrichting te beleggen. Daarom herhalen wij wat we vroeger reeds zegden: « Alle Vlaamsche Nationalisten worden als leden verwacht ». — Zitting elken Zondag van 9 tot 10 uur in 't « Vlaamsch Huis ».

EIGEN LEVEN: Vergadering van Maandag 18 Sept. — Na de gewone inleiding door de symphonie was Victor Leemans, de knappe hoofdredacteur van « Jong Dietschland » aan 't woord over de « Volkwording van Vlaanderen ».

Geen sierlijke, gezochte phrasen, geen rollende, ronkende perioden maar kloeke substantie. Geen elegant woordenspel maar het zwoegend kneeden van den zwaren, kloeken deeg der gedachte.

Ik kom hier niet, zoo zei hij, om wetenschappen uit te stallen, ik sta hier alleen maar om in u eenige vragen op te roepen. die in mij leven.

En vooreerst wat beteekent het woord: « volk »? Van welke wezenheid is dit voedsel een teeken?

De huidige demokratie, die slappige vrucht van het liberalisme, heeft dit woord geusurpeerd en meegerukt naar de platte laaglanden, waar zij alle levenswaarden niveleert in de eentoonigheid des doods, in naam der vrijheid en der gelijkheid.

Door die niveleering naar de laagte toe, werd al het « volk » gemaakt tot « plebs », en die woorden vervaagden tot synoniemen.

Wil men echter de ware beteekenis kennen van dit woord, dan moet men terug naar de pittoreske samenleving der middeleeuwen met haar hoogten en met haar laagten, hare bloeiende landouwen en hare machtige bergtoppen. « Volk » was daar den naam voor heel dat bonte leven, dat was: één in zijn rijke verscheidenheid, en bloeiend verscheiden in zijn forsche eenheid, zooals God's levende natuur.

Daar bestond niet dit ijdel demokratisme dat streeft naar zelfvernietiging; want afschaffing der verscheidenheid, breng de gelijkheid des dooms. Daar liefde die ware gelijkheid die ligt in de éénheid van maatstaf. En die maatstaf was voor allen dezelfde: hij was het beroep. En het beroep was heilig want het was roeping. De mensch werd niet gemeten naar den aard van zijn beroep maar naar de goedheid, de volmaaktheid waarmede hij zijn eigen taak volbracht, naar de deugdelijkheid en de geschiktheid waarmede hij zijn plaats bekleedde in de gemeenschap, naar de orde en de tucht waarmede hij de orde diende.

Daarom leefde daar die ware vrijheid die ligt in het willig aanvaarden van zijn eigen taak op zijn eigen plaats in het leven van de gemeenschap

Die gemeenschap die leef IN iederen enkeling, DOOR den enkeling en BOVEN den enkeling, is het Volk.

Hoe ontstaat die collectieve persoonlijkheid? Hoe ontstaat een volk? God alleen weet het, want Hij is het die het verwekt, Hij is het die het oproept uit de oerdiepten der natuur.

Vruchteloos heeft het rationalisme naar willekeur, natuurverkrachtend, staten gevormd, pogend volkeren te scheppen.

Vruchteloos zijn alle pogingen om van buiten uit een volk te maken, men kan geen volk maken, zoomin als men een boom kan maken. Een volk ontstaat uit een innerlijke kracht, het is een groeien, het is een voortdurend worden. En worden is een kwestie van inkeer, het is een dalen in zich zelf tot aan den immer frisschen stroom van het zijn. Zonder dien inkeer, zonder die concentratie is alle organisatie lapwerk. Hoe de staat ook heete, 't zij Vlaamsch, 't zij Belgisch, indien hij niet groeit uit het Zijn, dan is hij gebouwd op drijfzand en zal nooit de volksziel de rust en de zekerheid verleenen die noodig zijn tot haar bloei.

Maar indien een volk plonst tot in zijn diepste eigenheid dan zal het daar de kracht vinden om spontaan dien levenden vorm te scheppen die is zijn ware organisatie, zijn eigen lichaam, zijn staat waarin het leven kan, frisch en gezond: een kloeke ziel en een klare geest in een forsch, frisch-levend lijf.

Dan las Victor Leemans ons een vlammende bladzijde van Nietsche voor waar deze striemende geeselslagen slaat op de rationalistische staatsregeling die thans bijna overal de natuurlijke orde verkracht.

En met een paar beschouwingen over de familie sloot dan de spreker die heerlijke voordracht.

De familie is de bedding waardoor de stroom der volksziel voortgolft, immer voort, als een eeuwigheid. Waar de bedding rein en hard blijft, blijft ook de stroom bewaard. Doch waar die strenge lijn vergaat, waar de bedding begeeft, daar gaan de levende wateren der volksziel verloren en scheppen niets dan de vunzige moerassen der ontaarding en zelfvernietiging in den dood.

Gij, jonge Vlamingen, die een eigen volk wilt worden, vergeet nooit dien heiligen eerbied voor de familie, vergeet nooit die liefdevolle achting voor de vrouw.

Met de Vl. Leeuw werd de vergadering besloten. TYL.

VOSSENHOEKJE

Die denken dat onze Iseghemsche V. O. S. en B. V. O. S.-bonden aan 't kwijnen zijn en in 't korte een zalige dood zullen sterven slaan deerlijk den bal mis.

Als Vlaamsche oud strijders en Oud-soldaten hadden wij bij het stichten van het Vlaamsch Huis **natuurlijk** onze intrek genomen in dit lokaal omdat wij ons daar zouden t'huis voelen.

En inderdaad wij voelden er ons zoodanig wel t'huis en al de Vlamingen uit de streek voelden er zich zoodanig wel t'huis, dat na korte maanden het Vlaamsch Huis te klein bleek en er tot vergrooting besloten werd.

Zoo kwam het dat wij sedert verscheidene maanden met onze V. O. S.-Bond op straat zaten, in de onmogelijkheid een vergadering te beleggen of een gelegenheid te vinden om samen te overleggen, hoe wij het best ter verdediging onzer belangen zouden optreden.

Nu dat alles weer in orde gekomen is, heeft het bestuur V. O. S. besloten een aktieve werking opnieuw aan te vangen.

Maandag en acht dagen 10den Oktober komt ons aller vriend Ward Hermans spreken over het tereur der Vlaamsche soldaten in de houthakkerskampen gedurende den oorlog. Alle Vossen zullen Ward Hermans willen hooren, de ingang zal ook vrij zijn voor niet Vossen zoodanig dat gij vrienden en kennissen moogt medebrengen. Allen op post dus maandag 10den Oktober.

Het bestuur V. O. S. heeft ook al beraadslaagd ten einde alle schikkingen te nemen voor dit jaar met de gewone feestviering ons Vredesfeest elfden November te vieren! Toekomende week zal u daar meer nieuws over gegeven worden.

Een Bestuurlid.

Op den Uitkijk

BEWAPENINGSKOSTEN DER EUROPEESCHE STATEN

Onlangs gaf 't Fransche tijdschrift « Progrès civique » een statistiek in 't licht, die aanwijst hoeveel ten honderd van hun begrooting de verschillende Europeesche staten besteden aan hun leger, hun zee- en luchtvloot.

Polen 33,39; Portugal 29,94; Turkije 28,50; Zwitserland 28,13; Letland 28,13; Griekenland 27,86; Estland 22,93; Zweden 20.30; Spanje 20.10; Litauen 20; Jougo-Slavie 18,87; Italië 18,29; Bulgarië 17,39; Ruslan 16,71; Holland 15,18; Denemarken 14,53; Frankrijk 14,10; Roumenië 14; Finland 13,13; Groot-Britannië 13,13; Noorwegen 11,90; Sscheko-Slovakije 11,32; België 10,58; Hongarië 9,56; Oostenrijk 7,59; Duitschland 3,10.

Uit « Schoenere Zukunft » Weenen 6-2-'27.

UIT HET KATHOLIEKE IERLAND

De « Catholic Truth Society » uit Ierland telt heden ongeveer 10.000 leden. Haar invloed is er zoo groot, dat de regeering van den Vrijstaat, een kommissie ermede belast heeft, den kamp tegen de ongezonde en onzedelijke literatuur te organiseeren.

Uit de abdij van Maredsous togen overlaatst vijf Benediktijnermonniken naar Ierland, om aldaar een nieuwe Benediktijnerabdij te stichten, tot wederoprichting van het monnikenleven in Ierland. Zooals bekend is, heeft Ierland reeds zeer veel bekwame krachten aan de Benediktijnerorde geschonken.

Het noorden van den Vrijstaat, rond Dublijn is nog volledig protestantsch. De plaatselijke regeering poogt de katholieken, in zoover ze zulks nastreven, van gezamenlijke officiële betrekkingen af te houden en ze ervan te verwijderen. Tegen deze maatregelen heeft, volgens de « Catholic Herald » van 17e April l.l., een der katholieke afgevaardigden, bij de eropening van het Noorderparlement, terstond protest aangeteekend. Daartoe bracht hij o. m. aan, dat de plaatselijke minister van landbouw, bij de laatste verkiezingen, erop durfde roemen: nimmer een katholiek in zijn ministerie te hebben benoemd, en er de kath. beambten, die zich nu in zijn ministerie mochten bevinden, slechts met dwang te hebben overgenomen. De afgevaardigde beweerde ook dat in alle bureelen der Iersche ministeries de volgende woorden op onzichtbare wijze stonden geschreven: « Joden, Turken of Atheïsten mogen hier werken, maar geen « papisten ».

Te Belfast heeft ook kardinaal O'Donnell, enkelen tijd geleden, openlijk geprotesteerd tegen de zware achteruitstelling der katholieke minderheid te Dublijn. Hij verlangt vurig dat ook de katholieken uit het Noorden van den Vrijstaat, zooals in andere deelen van Ierland, de mogelijkheid aangeboden worde, hun eigen parochiescholen onder geestelijke leiding te stichten.

Uit « Schoenere Zukunft » 15 Mei 1927.

Het Fransch-Duitsch handelsaccoord en de grondslagen waarop het berust.

(Pasquino — Turijn.)

Sociale en Syndikale Kronijk

Duizende werkersvrouwen zullen geen ouderdomspensioen krijgen

Tengevolge van de onwetendheid en de vooringenomenheid, die tegenover de pensioenwet van 24 Dec. 1924 bestaat is het zoo goed als zeker, dat een groot deel der werkersvrouwen op 65 jaar geen pensioen zullen ontvangen.

Waarom? Eerst en vooral de ouderen van 60 jaar en meer verwaarloozen maar al te gemakkelijk hunne storting te doen, want de vrouw die b. v. in 1927 64 jaar oud wordt moet er niet op rekenen dat ze in 1928 het pensioen van 720 fr. zal verkrijgen door de maandelijksche bijdragen die haar man worden afgehouden. Wil zij het pensioen van 720 fr. plus de aanvullingspremie genieten ze moet minstens 12 fr. storten in de loop harer geboortemaand van dit jaar. Zonder dat ze dit doet, zal ze niet meer ontvangen dan de kostelooze vergoeding van 600 fr. die nog aan de menschen van dien ouderdom wordt gegeven, maar die jaarlijks vermindert voor jongeren.

De vrouwen, die 60, 61, 62 en 63 jaar oud zijn, moeten ook minstens 12 fr. storten in de lijfrentmaatschappij, anders zullen ze enkel de kostelooze vergoeding krijgen van 580 of 560 fr. naar gelang het jaar waarin ze geboren zijn.

Vrouwen, wier loontrekkend man nu 46 of 47 of 48 jaar oud is, moeten elk jaar storten, omdat de stortingen van den man slechts in rekening komen voor het pensioen der vrouw na een 15tal jaren te hebben gestort. De stortingen in de loop van die jaren gedaan dienen enkel om de weduwrente te vormen.

Zoo die vrouwen dus niet persoonlijk zelf storten, zullen ze alleen de kostelooze vergoeding ontvangen, die zooals hooger gezegd telkenjare naar gelang het latere geboortejaar vermindert en tot op ongeveer 360 fr. zal komen.

De vrouwen wier man b. v. 30 of 32 jaar oud is moeten jaarlijks 24 fr. storten willen ze ZEKER zijn van hun ouderdomspensioen van 720 fr. plus het aanvullingspensioen.

Deze die het verwaarloozen begaan een fout die nog moeilijk zal te herstellen zijn. 't Is waar voor nog 14 jaar bestaat een onderzoek naar het inkomen maar voor deze die nu b. v. 50 jaar zijn en die regelmatig zullen gestort hebben, zal dat onderzoek weggevallen zijn, en of ze dan meer of min bezitten, ze zullen hun pensioen genieten.

Het blijkt dus, dat het best is regelmatig te storten, want anders 'n zal er van pensioen op 65jarigen leeftijd voor de vrouwen niet veel sprake meer zijn.

Zij zijn gestabiliseerd en geperequateerd!

De sluipmoordenaars van den Belgischen frank worden beloond om hun proper werk. De Brusselsche pers die hen bij dat werk behulpzaam was zal ook wel haar deel van winst opstrijken.

Hier geven we enkele cijfers:

« Charbonnages du Centre de Jumet » maakt een winstje van 11.080.758 frank tegen 4.035.006 in 't boekjaar 1925-26.

« Charbonnages de Petit-Try » maakt 10.000.000 fr. tegen 2.878.679 in 1924-25.

« Charbonnages du Trieu Kaisin » maakt 6.985.597 tegen in het vorig boekjaar een verlies van 43.169 fr.

« Charbonnages de la Grande Bacnure » maakt 5.922.256 fr. tegen in het vorig boekjaar 2.143.878 fr.

« Charbonnages de La Haye » geeft in 1927 een winst op van 2.364.851 fr., tegen vorig jaar 536.792 fr.

« Charbonnages du Horloz » geeft in 1927 een winst op van 5.501.442 fr. 35 tegen vorig boekjaar 221.860 fr. 41.

Commentaar overbodig.

BORMS voor 't Gerecht

(Vervolg)

En ik wil hier niemand vernoemen, bijgevolg geen schandalen verwekken; niemand zal ik verklikken. Moest Gij nochtans weten M.M. hoevele hoogstaande personen, mij zijn komen vinden om mijne tusschenkomst af te smeeken ten bate van personen in wien zij belang stelden, Ge zoudt vreemd opkijken. Welnu telkenmale hebben wij het mogelijke gedaan voor die lieden, en zooals gij komt te hooren, lukte het ons zeer dikwijls een gunstigen uitslag te bekomen, doch eens dien uitslag bereikt heeft men ons in menig geval, op zeer lage wijze belastend.

Mtr. Van Dieren: En zelfs in het aangezicht gespuwd.

Borms: Op 11 Juli 1917 is dichter Raf. Verhulst een hoogstaand man, ondanks zijn heidensche levensopvatting, erin gelukt, vijf personen uit Brasschaet bij Antwerpen van de doodstraf te redden. En wat is er dan gebeurd? Een dame, welke hem om die reden was komen te voet vallen, wilde, eens de begenadiging bekomen, mijnen vriend niet meer aanspreken, zelfs niet meer groeten. En het gebeurde dikwijls dat die zwarte ondank oversloeg in gemeene laster, wat nog veel erger was!

Om de herhaling van dergelijke feiten te voorkomen, heb ik dan formulieren doen drukken welke wij deden onderteekenen en waarin de verklaring voorkwam «dat men de zelfstandigheid van Vlaanderen zou aankleven en verdedigen, en dat er geen enkele som gevraagd noch gegeven was voor den bewezen dienst.» Dit laatste bleek noodig, doordien zekere schavuiten aftruggelarij pleegden op dit gebied. Welnu daarom hebben wij die formuul in 't vervolg doen teekenen: dat was eenvoudig.

Oh! ware ik met haat vervuld, 'k zou bijvoorbeeld heeren van het Gerecht kunnen noemen, die mij hulde brachten om bewezen diensten en verkregen gunsten (Beweging).

Mtr. Van Dieren: Ik heb de stukken gezien. — Gij zult ze niet noemen.

Borms: Ik wil er geen gebruik van maken; ik heb, ten andere, nooit haat gedragen tegenover wie ook. En gij zult na dit alles oordeelen Heeren Gezwoornen, of ik een Judas ben, een verrader, ofwel een man die altijd zijn ideaal heeft willen dienen.

Advokaat Generaal: Zouden de stukken welke de beschuldigde hier zooeven heeft voorgelezen, aan het Openbaar Ministerie kunnen worden overhandigd?

Mtr. Van Dieren: Ik zie daar eigenlijk de noodzakelijkheid niet van in.

Advokaat Generaal: Ik zou er nochwillen op aandringen...

Mtr. Schiltz: Ik moet doen opmerken dat ik zelf nog al die stukken niet heb kunnen onderzoeken, daar zij maar op het laatste oogenblik zijn binnengekomen.

Borms: Indien ik er mag op rekenen, dat er personen welke in deze stukken vernoemd zijn, niet zullen worden lastig gevallen, heb ik vertrouwen in den Heer Advokaat Generaal om ze hem ter hand te stellen.

Mtr. Van Dieren: Wij zijn de raadsheeren van den beschuldigde, en alsdusdanig neem ik op mij de verantwoordelijkheid niet der overhandiging aan het Openbaar Ministerie, van stukken welke ik niet heb gezien.

Mtr. Schiltz: Wel laat ons vertrouwen stellen in den heer Advokaat-Generaal. Voor mij ik heb zijn woord van eer niet noodig...

Voorzitter: De zaak is dus geregeld.

Borms: Drie weken achtereen, M.M. dag in dag uit, 's morgens en 's namiddags ben ik door den heer onderzoeksrechter Bilaut onderhoord geworden, zoo dat ik op die wijze meer dan vijftig ondervragingen doorstond over mijn politieke handelingen der vier verloopen jaren; welnu, geen enkele maal heeft men eenige tegenstelling kunnen aantreffen tusschen mijne zooveel maal herhaalde verklaringen, wat zeker wel beteekenisvol mag heeten.

Anderzijds heb ik in het zóó lijvige dossier van mijn proces slechts een enkele missing aangetroffen van belang en wel de volgende, dat ik zou verklaard hebben, aan 3 nummers van het spotblad «Vrij Vlaanderen» te hebben meegewerkt. Dit blad M.M. kwam trouwens niet uit Brussel maar wel uit Maastricht en werd daar opgesteld door mijn uitgeweken vrienden, en door een bode werd het dan in Brussel bezorgd. Merkt wel op, dat ik dit blad nooit goed- noch afgekeurd heb, maar hadde ik er aan mee gewerkt, zou ik den moed bezitten zulks te erkennen.

In het dossier lees ik dat ik zou verklaard hebben medegewerkt te hebben aan 3 nummers van «Vrij Vlaanderen» en 5 nummers der «Vrije Stem».

Het moet zijn: al de nummers van de «Vrije Stem» en geen enkel van «Vrij Vlaanderen». De «Vrije Stem» werd hier gedrukt: «Vrij Vlaanderen» niet, dat kwam uit Maastricht en werd naar hier gebracht door boden welke ik niet ken.

Ziehier een brief welke het U bewijst... (lezing).

Heeren, aan U thans te oordeelen of ik een verrader ben, of iemand die eerlijk zijn land en zijn volk heeft gediend.

Voorzitter: Het woord is aan de verdediging. (Vervolgt.)

(*) Het boek Dr Aug. Borms voor het Gerecht is te verkrijgen in den boekhandel «Gudrun», Em. Jacqmainlaan, Brussel.

BORSTBALSEM Martin Toms

is de Koning der Borstmiddelen!

Waarom U dan niet VOLKOMEN genezen van eenverouderde borstziekte?

Stel niet uit tot morgen wat gij vandaag kunt doen! en begin vandaag nog een behandeling met Borstbalsem Mart. Toms

Te verkrijgen bij alle Apothekers of bij den Apotheker Specialist Martin Toms, Wetstraat, 112, Brussel

Bij de Borstelmakers

Verleden week onvingen de vereenigingen dus, zooals in ons vorig nummer gemeld, een schrijven vanwege de HH. Patroons, waardoor de verbindingskabels werden doorgesneden.

De Vereenigingsafgevaardigden zijn daarop samengekomen en waren overgegaan tot het besluit te staken. Dit besluit zou aan de algemeene vergadering van 's zaterdags onderworpen worden.

Echter gewerd hen 's vrijdagsmorgens een telefonisch bericht, waardoor bij bevel van den Heer minister de Paritaire Commissie op zaterdag 24 Sept. werd bijeengeroepen onder de vorm van verzoeningsraad. Daar vernamen de vereenigingsafgevaardigden, dat die vergadering plaats had, gevolg aan de voetstappen van den Heer Allewaert bij de minister.

De Verzoeningsraad stelde zich na veel moeilijkheden t'akkoord op een bepaald voorstel, behelzende, dat de 5 t. h. achterstel zouden betaald worden van af 1 Sept. tot 15 November. Midderwijl zouden besprekingen over de nieuwe overeenkomst aanvangen. Een eerste vergadering zou daarvoor op 8 October plaats hebben.

's Avonds daarop had in de lokalen der werklieden eene algemeene vergadering plaats alwaar door de leden aan de Besturen werd opgelegd het voorstel in te studeeren, daarover zoo mogelijk tot eensgezindheid te komen, om in den loop der komende week een bepaalde beslissing te kunnen nemen.

Laatsleden Woensdag ontvingen de Werkersvereenigingen het bericht, dat de HH. Patroons het voorstel aanvaardden. De Besturen der Werkliedenvereenigingen kwamen overeen het voorstel in de wederzijdsche vergaderingen te verdedigen en het lijdt dus geen twijfel, dat ook door de werknemers het voorstel zal aanvaard worden.

Daarmee is de mogelijkheid van een onmiddelijk konflikt verdwenen en wordt de roodige gesteltenis geschapen, die moet leiden tot een akkoord tusschen Patroons en werklieden nopens het door de werkliedensyndikaten ingediende voorstel.

Dank zij de samenwerking zal een goeden en zekeren toestand voor de Borstelmakers kunnen verkregen, en, laat het ons hopen, ook een staking vermeden worden.

BURGERSTANDEN

GEBOORTEN — Wilfried De Brouwere z. v. Oscar en Magdelena De Coopman Zottinnestr 3. — Mariette Cornillie d. v. Alberic en Emma Verhelst, Gentsche str. 79. — Madeleine Vanden Berghe, d. v. Gerard en Juliana Buyse, Molenweg 26. — Joseph Devoldere z. v. Michel en Martha Ghyselen, Steenputje 16.

OVERLIJDENS — Mathilde Parmentier huish. 67 j. echtg. v. Henricus Segers.

HUWELIJKEN — Georges Verhaeghe, weversgast 24 j. en Godelieve Dedeyne fabriekwerkster, 20 j., beide alh. wonende. — Romanus Martens borstelhoutm. 24 j. en Cesarine Maes, bottienst. 22 j. beide alh. wonende.

ARDOYE

GROOTE LAND- & TUINBOUW-TENTOONSTELLING

van groenten, fruit, bloemen vruchten, zaaigraan en landbouwwerktuigen op 16-17-18, 19-20 October 1927. Ingericht door de Bond der Landbouwcomicen Rousselare - Thielt - Ingelmunster in samenwerking en met ondersteuning der gemeente Ardoye.

I. Tentoonstelling van groenten, fruit, bloemen, landbouwvruchten en zaaigraan in de feestzaal der gemeenteschool te Ardoye.

II. Tentoonstelling van Landbouwwerktuigen.

Omsloten plaats, benevens overdekte galerijen zijn kosteloos ter beschikking der tentoonstellers.

Het zal eene uitzonderlijke gelegenheid zijn om rechtstreeks zonder groote kosten. daar volstrekt geen standgeld geëischt wordt, met de belanghebbenden in betrekking te komen. Daar de ruimte beperkt is dienen alle inschrijvingen ten spoedigste mogelijk met opgave der gewenschte ruimte opgestuurd te worden aan den heer Van Acker. Hemelstraat, 20, Ardoye.

Prachtige kunstdiplomas zullen aan de deelnemers uitgereikt worden.

Elke bezoeker der Tentoonstelling zal gratis een volledig programma-boekje ontvangen. Dit zal een volgnummer dragen en dit nummer neemt deel aan den grooten tombola met talrijke prachtige en nuttige prijzen en waarvan de trekking plaats zal grijpen op Donderdag 20 Oct. ter feestzaal der school.

Voor de aankondigingen in het programma en voor alle gewenschte inlichtingen wende men zich tot den heer Van Acker, Hemelstraat, 20A. Ardoye.

Namens den Bond der Comicen: De Secretaris, R. Van Acker: De Voorzitter. Cyr. Vanden Bussche.

Steunt onze adverteerders!

EEN ADVOKAAT OVER DE BETEEKENIS DER BIECHT

In de «Neuen Freien Presse» schreef de Weensche advokaat, Dr Eduard Coumont, een artikel: «De verdediger en de bekentenis (belijdenis)». Daarin toont hij aan dat de gewetensontlasting een hoogstgewichtige functie is van de bekentenis. Hij schrijft: «De meeste menschen hebben een uitgesproken levendige behoefte aan mededeeling. De katholieke Kerk, deze groote kenster van de menschelijke ziel en 't menschelijk geweten, heeft deze verschijnselen wijselijk weten aan te vatten en naar waarde te schatten, wanneer ze haar geloovigen door de Biecht deze gewetensontlasting biedt en zich bereid verklaart de geheimhouding er van te verzekeren — geheimhouding die in de vele tientallen jaren van 't bestaan dezer instelling, nog nooit verbroken is geworden.»

Uit: Schoenere Zukunft, Weenen 6-2-'27.

DE TERECHTSTELLINGEN DER COMMUNISTEN IN INDIE

De Indische kapitalist: Het penningkruid groeit niet meer al te goed, als we het eens met wat menschenbloed bemestten...

(De Notenkraker — Amsterdam.)

LACHKRUID

RAAK

Een student een Zondagsruiter tegenkomend, brengt het dier door een luid Hoo! tot staan en zegt dan tot den ruiter: Dat is bepaald een oud cavaleriepaard, mijnheer.

Neen, zegt de ruiter, 't heeft vroeger aan een slager toebehoord, daarom blijft het altijd terstond stil staan, als het n' kalf hoort balken!

Principaal (zijn bediende betrappende, die gedurende den kantoortijd zijne dochter het hof maakt): Maar, mijnheer van Dorselen, wat moet ik zien... betaal ik u daarvoor?

Bediende: Neen dat doe ik gratis.

MEENING VAN ANDEREN

— Wel hoe gaat het tegenwoordig met uwe oogen?

— Ik geloof goed; de dokter meent dat ik al veel beter zie dan vroeger.

OVEREENKOMST

Een jong onderwijzer in eene school, nog niet geheel de kinderen ontwend, gaf in de speeluren der leerlingen daaraan wel eens 't oor door lustig mede te spelen. In de leeruren hervatte hij echter zijn vaardigheid en nu kreeg deze of gene der leerlingen wel eens een tik van hem. Een der jongens, welke die te beurt viel, riep uit: Onze ondermeester doet net als de stadsklok: eerst speelt, — en dan slaat hij.

Mama: Kom, Willem, wees nu een goede jongen en neem uw drankje in, of anders gaat mama huilen.

Willem: Gaat u dan maar liever huilen

Waarom?

spaart ge niet in de Vlaamsch-Nationale Spaargilde?

VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

't Wordt ongezien
met een kleintje bijeengegaard
Met kermis uitkeerbaar
Jaarlijks een of meer lotingen

Vraagt inlichtingen aan de Boden

Kortrijksche Bouw- en Hypotheekkas

Bureel: **Groote Markt, 1, KORTRIJK**

— Spreekdraad **382** —

Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

ALLERHANDE INLICHTINGEN

over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pachthoven in Frankrijk.

Opmaken van Plans en Bestekken

voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz.

— **Allerhande Verzekeringen** —

BRAND - LEVEN - ONGEVALLEN

GELDLEENINGEN

op vaste eigendommen aan de meest voordeelige voorwaarden

Familieziekenbond Volksbelang

VLAAMSCH HUIS ISEGHEM

Verzekert tegen ziekte
invaliditeit
X-stralen
operatie
geboorte
sterfte

en telt reeds 1500 leden.

WEES OOK VOORUITZIENDE!

De Woonstverwarming in de twintigste eeuw

Depositaris van de

Surdiac-Famsée-Norton

VOOR ISEGHEM EN OMLIGGENDE

Ook alle andere merken, zooals:

Nestor Martin; Godin; Fonderie Bruxelloise; Convenoise; Porta Demoulin, enz. Alle merken van Kookstoven en Gazevuren aan zeer voordeelige prijzen, zonder concurrentie.

Ook aanveerding van alle kunstsmeewerk. — Afwerking en nieuwmaken van Brandkassen (Coffre-forts).

Specialiteit van donderschermen

Teekeningen en prijzen op aanvraag.

OMER SEYNHAEVE-SABBE

kunstsmid

ROUSSELARESTRAAT 131, ISEGHEM

DE ENGELSCHE METHODE IN CHINA

Wanneer eendracht macht maakt, dan moet men verdeelen om te regeeren.

(Lachen Links — Berlijn.)

DE SCHOONSTE KINDERS...
zijn deze die dagelijks gepoederd
worden met

DULCIOR POEIER

Te koop in alle goede apotheken. DE DOOS: 1,50 FR.

VERZEKERINGEN

BRAND LEVEN ONGEVALLEN HYPOTHEKEN
aan de meest voordeelige voorwaarden
GELDPLAATSINGEN
STRIKTE GEHEIMHOUDING *SOLIEDE WAARBORG*

Voor alle inlichtingen zich wenden tot

JULES DENYS

WANTJE PIETERSTRAAT, 30, ISEGHEM
Agent der verzekering-maatschappij ANTVERPIA
en BANK VAN St MARIABURG gesticht in 1885

Twee honderd miljoen verzekerd kapitaal meer dan zes en dertig miljoen reserve

Pectoïds

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest!

Zij Kosten enkel 4 frank!

Uw apotheker heeft er!

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT!

A. Rosselle-Maertens

SPIEGELS, MEUBELS, VITRAUX, GLEIERS & SPEELGOED
ALLES AAN DE VOORDEELIGSTE PRIJZEN
KOMT ZIEN! VRAAGT PRIJZEN EN GIJ ZULT KOOPEN
Meenenstraat, 77, ISEGHEM

BLOEDTHEE

OVERTREFT
PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN VOOR HET
zuiveren van 't bloed

Geneest allerbest en op radikale wijze: UITSLAG, PUISTEN, SPEEN, VERSTOPPING GEMIS AAN EETLUST, DRAAIINGEN, GAL, SLIJMEN, enz...
In alle goede apotheken - of rechtstreeks bij den uitvinder
Apotheker VANDENBUSSCHE
Rijselstraat, 49, MEENEN
PRIJS 4 FRANK

De Vallende Ziekten!

EEN ENKEL geneesmiddel zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal. Het is de

POEDER EPILEPSIA Prijs 20 fr.

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is.
Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 j. duurden.
Te koop in alle goede apotheken
of rechtstreeks bij den bereider
Apotheker VANDENBUSSCHE -- Meenen
Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

Voor uwe LEEUWENVLAGGEN, SPELDEN en alle andere propaganda artikels wendt U tot

JULES GALLOIS

16, DORP COOLSKAMP
Magazijn van WIJNEN & LIKEUREN
GENADIGE PRIJZEN GENADIGE PRIJZEN
3 % TERUG AAN DE PLAATSELIJKE BONDEN

Drukkerij J. Lannoo, Ieperschestraat, Thielt. — Telefoon 169.

Voorbehouden aan
WEDUWE VANDE WALLE
ZUIDKAAI ISEGHEM
Bouwstoffen, betonwaren, ijzerwaren, kolen.

"MONO„ Poeders

ONFEILBAAR GENEESMIDDEL TEGEN:
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Grippe

Waarom?

Zijn de MONO POEDERS verkieslijk aan alle andere produkten van gelijken aard?
OMDAT ZIJ *onmiddellijk* de hevigste pijnen stillen.
OMDAT ZIJ *altijd* genezen, daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben.
OMDAT ZIJ de maag *nooit* vermoeien.
OMDAT ZIJ door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
OMDAT ZIJ, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
OMDAT ZIJ in geen cachetten zijn, en zoodus door de teederste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN
in doozen van
12 pakjes, 4.50 fr. **25 pakjes, 8.00 fr.**

Konijnenkweekers! Luistert!!

De konijnenkweek ondermijnd door sterften op sterften gaf afkeer en teleurstellingen. Nu is het konijn opgezocht en duur en nu zijn ook alle ziekten overwonnen door Mullie's Konijnenpoeder tegen DIKKE BALGEN, afloop, schielijke sterften, ziekten der maag, ingewanden, waterorganen, zilte, enz. Begunstigt den groei.
Kweekt konijnen met Mullie's konijnenpoeder voor de gezondheid. Tegen alle ziekten, om malsch en vast vleesch te bekomen, zoo zult gij een groot gewin hebben, gemakkelijker uwe pacht maken, een goed voedsel op tafel brengen.

IN ALLE APOTHEKEN 8 FRANK DE DOOS

Houdt uwe verkens gezond met Poeder Mullie te gebruiken.
Het Poeder Mullie is de Redder der Zwijnen

Nooit mag een zwijnmoer jongen zonder acht dagen te voren haar bloed en afgang gezuiverd te hebben met eene doos
POEDER MULLIE
Geen verstoptheid meer. — Goed zog. — Gezonde jongen.
LANDBOUWERS! Waarom nog zieke zwijnen kweeken. Hunne redding is verzekerd door
POEDER MULLIE
GENEEST: Verstoptheid, geen eetlust, het vuur, pokken, afloop, neus-, keel-, darm- en longontsteking, ziekten der waterorganen, rhumatismus of flerecijn (pootplaag), maagziekten, jacht, vliegende kole en alle ziekten en plagen.
8 fr. de doos in alle apotheken

Landbouwers! Hoenderkweekers

Wat baat het uwe zieke hennen, hanen en kiekens geneesmiddelen toe te dienen indien gij de ware goede niet voor handen hebt. — De twee wonderprodukten zijn:

Asepta & Elixir Morva
TEGEN ALLE ZIEKTEN EN PLAGEN

Asepta tegen snot en cholera. doet de spijzen goed verteeren. **Asepta** om uw dier gezond te houden. om meer te doen leggen.

In alle apotheken 5 fr, de doos, 12 fr. de drievoud. doos
Het gebeurt soms bij plagen dat de microben-massa zoo groot is dat MORVA onmisbaar wordt. Want MORVA is het meest anti-microbisch middel in geval van tering en afloop.
5 frank en 15 frank de flesch
TE VERKRIJGEN IN ALLE APOTHEKEN

VOLKSAPOTHEEK

Michel Verhamme

82, Roeselarestraat, 82, ISEGHEM

Alle scheikundige produkten
Alle binnen- en buitenlandsche specialiteiten
Nauwkeurige uitvoering van alle voorschriften der Heeren Geneesheeren

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF

Voor uwe stoven, kachels en gasvuren wendt u tot

Germ. Ghekiere-Duyck

Roeselaerestraat, 88, ISEGHEM

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfournoizen. — Groote keus van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gasinrichtingen **Zink- & Loodwerk**
Spoedige bediening **Matige prijzen**

Waarom???

WAAROM hoesten als **Borstpillen Laleman** U radikaal genezen?
WAAROM koorst of tandpijn lijden als **Cachetten Képhil** die doen verdwijnen?
WAAROM uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als **Droséls Borstbalsem** der **Apotheek Laleman** daartoe de geschikte middel is?
WAAROM zelf ziek of zuchtig zijn als U ter **Apotheek Laleman** alles kunt verkrijgen om U gezond te maken?
DUS **voor alles** naar de

Apotheek Florent LALEMAN

Brugstraat, n° 2 (bij de Gendarmerie)
TELEFOON **68** **ISEGHEM**
N. B. Men draagt ten huize.

Voor uw SCHILDER- en BEHANGWERK
wendt U tot het huis

J. Lefevere-Huysentruyt

Roeselaerstraat, 168, ISEGHEM
Magazijn van kleuren en vernissen
Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten
TROUWE BEDIENING
LAGE PRIJZEN

Zannekin

DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek, natuurlijk

BROUWERIJ St LOUIS
L. Verlende, LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende:
S. M. VLAAMSCH HUIS, Iseghem

ALLERGUNSTIGSTE PRIJZEN VOOR HERBERGIERS EN KOFFIEHUIZEN
Neringdoeners, zoekt uw profijt!

Hebt gij pijnen in de lenden?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd?
Lijdt gij aan jicht, heupjicht of lendenjicht?
Zijt gij door Rheumatiek gekweld?
Zijn uwe voeten gezwollen?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand

?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe NIEREN, BLAAS of LEVER ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met

Dalila Pillen

en

Samson's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

Verkrijgbaar in alle goede Apotheken